

På tampen av den 19. partikongressen i høst ventet alle i spenning på at de syv som utgjør Politbyråets stående komité, skulle komme inn på scenen. Og inn kom de. Alle gamle menn. Ingen 57 år eller yngre. Xi vil være 69 år ved den neste partikongressen i 2022 og ikke valgbar for en ny periode. Trolig vil han endre praksis, slik at han kan bli sittende ved roret selv. FOTO: NG HAN GUAN/NTB SCANPIX

Mao Zedong satte kineserne fri og Deng Xiaoping lyktes med å mette dem. Xi Jinpings oppgave er å gi Kina tilbake sin rettmessige plass som verdens sentrum.

President Xi Jinping er kommet for å bli

Debatt

Arne Jon Isachsen
professor emeritus,
Inst. for samfunns-
økonomi, handels-
høyskolen BI

I november 2012 – som nyutnevnt leder for Det kinesiske kommunistpartiet – tar Xi Jinping med seg sine seks kolleger i Politbyråets stående (eller permanente) komité til utstillingen «The Road to Rejuvenation» ved Kinas nasjonalmuseum på Den himmelske freds plass. I sin første gjerning som generalsekretær velger han å besøke utstillingen som forteller Kinas nyere historie:

Om hundre års ydmykelse, etter britenes angrep på Kina i 1840 (Opiumskrig), frem til Mao den 1. oktober 1949 kunne stå på den samme Himmelske freds plass og erklære opprettelsen av Folkerepublikken Kina. Utstillingen avsluttes med fortellingen om landets økonomiske vekst, mobiltelefoner og utstyr for erobring av verdensrommet.

Folket har mye å takke Det kinesiske kommunistpartiet for.

Xi holder en tale. Ikke om økonomi. Men om Den store drømmen. Drømmen om å gjenreise Kina under Partiets førerskap. Det er Xi's egentlige prosjekt.

10 år ikke nok

I september 2017, noen uker før seremonien som skal gi ham fem nye år som leder for Partiet, gjentar Xi denne øvelsen. Besøker museet på nytt. Setter dagens Kina inn i et historisk perspektiv.

Mens Mao satte kineserne fri og Deng

Xiaoping lyktes med å mette dem, er det Xi's oppgave å gi Kina tilbake sin rettmessige plass som verdens sentrum. Til det trenger han mer tid enn de tilmålte ti årene regler og sedvane tilsier.

I 2016 lot Xi seg utnevne til «Commander in Chief» for de militære styrkene, Folkets frigjøringshær (PLA). Parallellen til USAs president er åpenbar. I begge tilfeller står militære ansvarlig overfor en politisk ledelse. Dog med den forskjellen at i Kina er det ikke overfor noen valgt forsamling, men overfor Det kinesiske kommunistpartiet, at PLA skal vise sin lojalitet. Således er det i egenskap av leder for Partiet at Xi er «Commander in Chief», ikke i egenskap av president for landet.

I fjor lot Xi seg videre få betegnelsen «core leader», det vil si leder et godt hestehode foran alle de andre. Samme betegnelse som i sin tid gjaldt for Deng Xiaoping, uten at han hverken formelt var leder for Partiet eller president for landet. Hans formelle posisjon var leder for Partiets militærkommisjon.

Xi og partiet er ett

I år, i forbindelse med den 19. partikongressen i oktober, som holdes hvert femte år, ble Xi's tanker skrevet inn i konstitusjonen for Partiet, på linje med Maos og Dengs. Og det mens han er sjefen – og ikke i etterkant – hvilket kan tolkes dit hen at om du opponerer mot Xi, opponerer du mot Partiet.

På tampen av denne kongressen ventet alle i spenning på at de syv som utgjør Politbyråets stående komité, skulle komme inn på scenen. Og inn kom de. Alle gamle menn. Ingen 57 år eller yngre. Som vel tradisjonen tilsier.

Hvorfor det? Fordi da kan den relativt

unge mannen velges som ny leder i 2022, og gjenvelges for fem nye år i 2027, uten å bryte aldersgrensen på 68 år. Xi selv er 69 år i 2022 og således ute av dansen, om kutyme skal følges. Men det er nettopp hva Xi trolig ikke ønsker. Han vil endre praksis. Bli sittende ved roret selv. Og har lagt forholdene godt til rette for det.

Allerede spenning

Man hadde undret seg i forkant på om Wang Qishan som har vært Xi's gode våpendrager i kampen mot korrupsjon og ryddet opp i finansvesenet, ville bli gjenoppnevnt i Den stående komiteen, sine 69 år til tross. I så fall ville det kunne sette en presedens for at Xi i 2022 også kunne fortsette. Men Wang var ikke blant de syv på podiet. Og kanskje ville det vært litt vel provoserende.

Mens det er kutyme at generalsekretæren i partiet ikke skal gjenvelges etter fylte 68 år, står det i loven at man ikke kan velges som president etter fylte 68 år. Om Xi vil fortsette som «core leader» etter 2022, vil han måtte sørge for at aldersgrensen som landets president tas bort eller forlenges. De fleste av hans medarbeidere, fem av de syv i den stående komité og 18 av de 25 i selve Politbyrået, er staute Xi-kamerater. Derfor bør det være en smal sak å få til en slik endring hva gjelder aldersgrense for landets president.

At Xi, om helsen holder, holder koken utover de ti tilmålte årene, kan vi ikke se bort fra. Ved den usikkerheten om det fremtidige lederskapet i Kina som her er skapt, holder Xi sine partikamerater på tå hev, ikke minst potensielle nye ledere.

Mye vil skje i Kina de neste fem årene. Den som lever får se.

Kort sagt

«... som kan kobles til skatteparadis»

Debatten om skatteparadis lider under mangel på presisjon. Ikke minst er det viktig at skatteunndragelser (som er straffbare) holdes adskilt fra skatteplanlegging. Aftenposten tar mangelen på presisjon til nye høyder ved å liste opp en rekke personer – fra dronning Elisabeth og nedover – som kan «kobles til skatteparadis». Her er alt fra det helt uskyldige til muligens grove forhold, blandet sammen i en grå masse. USAs utenriksminister Rex Tillerson er med fordi han i ett år på 1990-tallet var styremedlem i et selskap som var registrert på Bermuda!

Aftenposten må være klar over at slik sammenblanding innebærer at berettiget kritikk mot dem som unndrar skatt eller på andre måter opptreer uakseptabelt, også spiller over på dem som ikke har gjort noe kritikkverdigg. Det hjelper ikke med generelle forbehold om at de som nevnes, ikke nødvendigvis har gjort noe straffbart. Større presisjon, takk!

Fredrik Zimmer
professor emeritus, Oslo

Beboerparkering og elbiler

Et par som eier en bil sammen, bor etter skilsmisse i hver sin bydel (Aftenposten 8. november). De bruker bilen en uke hver, siden de deler omsorgen for to barn. Bydelene har beboerparkering. I stedet for å kreve inn en avgift, som er 3000 kroner i året, pålegger kommunen den ene å betale full parkeringsavgift den tiden bilen disponeres, noe som betyr en utgift på 20.000 kroner i året.

Elbiler kan parkeres gratis der det er beboerparkering. Følgen blir naturligvis at elbilene tar opp plassen for beboere, som har betalt for parkering, men uten å være garantert plass.

En nabo har en relativt ny og ganske liten bensindrevet bil, som ikke bruker piggedekk, og som kjøres lite. En person fra Drammen som jobber i Oslo sentrum, har kjøpt en Tesla av største modell. Avgiftsfrigata ga anledning til det. Eieren bruker bilen til og fra jobb, kjører i kollektivfelt, slipper bomavgift og parkerer gratis på plass som var tiltenkt beboere. Elbilen har piggedekk, og kjørelengden er mer enn tre ganger naboens bil. Bør elbilen prioriteres?

Selve produksjonen av elbiler forurenser langt mer enn produksjonen av bensin- og dieselmotorer. Strøm til elbiler produseres kullbasert i andre land. I globalt perspektiv gir elbilen knapt miljømessig gevinst. Det er på høy tid at alle disse uforståelige elbilprioriteringene opphører!

Geir Martinussen
elektroingeniør
og høgskolelektor
i matematikk